

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α΄

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 12-12-2016
Αρ. Πρωτ. 211540/Δ2

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Π. Αγγελόπουλος
Αν. Πασχαλίδου
Τηλέφωνο: 210-3442248
210-3443422

ΠΡΟΣ:

- Περιφερειακές Δ/σεις Εκπ/σης
- Σχολ. Συμβούλους Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω των Περιφερειακών Δ/σεων Εκπ/σης)
- Δ/σεις Π.Ε. & Δ.Ε.
- Σχολικές μονάδες Π.Ε. & Δ.Ε. εντός των οποίων λειτουργούν Δομές Υποδοχής για την Εκπαίδευση προσφύγων (μέσω των Δ/σεων Π.Ε. & Δ.Ε.)

ΚΟΙΝ.:

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής
Πολιτικής
info@iep.edu.gr

ΘΕΜΑ: Οδηγίες διδασκαλίας για το Διδακτικό Αντικείμενο των Εικαστικών για το ΔΗΜΟΤΙΚΟ και το ΓΥΜΝΑΣΙΟ στις Δομές Υποδοχής Εκπαίδευσης Προσφύγων (Δ.Υ.Ε.Π.)

Μετά από σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (πράξη 40/06-10-2016 του Δ.Σ) σας αποστέλλουμε τις παρακάτω οδηγίες διδασκαλίας για το Διδακτικό Αντικείμενο των Εικαστικών για το ΔΗΜΟΤΙΚΟ και το ΓΥΜΝΑΣΙΟ στις Δομές Υποδοχής Εκπαίδευσης Προσφύγων (Δ.Υ.Ε.Π.) για το σχολικό έτος 2016-2017.

Γνωστικό αντικείμενο: Εικαστικά

Βαθμίδες Εκπαίδευσης: Δημοτικό - Γυμνάσιο

Τάξεις: Α' - Β' Δημοτικού (6-8 ετών), Γ' - Δ' Δημοτικού (8-10 ετών),

Ε΄-Στ΄ Δημοτικού (10-12 ετών) και Γυμνάσιο (12-15 ετών)

Το προτεινόμενο Πρόγραμμα για τα Εικαστικά δεν είναι δεσμευτικό ως προς τη διδακτέα ύλη και αφορά τους μαθητές όλων των βαθμίδων που φοιτούν στις ΔΥΕΠ.

Οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς όσον αφορά τα Εικαστικά:

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

1. Εκπαιδευτικό και Ερευνητικό Υλικό που αποτιμήθηκε για το μάθημα των Εικαστικών:

-Πρόγραμμα Σπουδών για τα Εικαστικά για όλες τις βαθμίδες της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης σύμφωνα με το «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21^{ου} αιώνα)

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, Οριζόντια Πράξη» MIS 295450

-Οδηγός Εκπαιδευτικού για τα Εικαστικά σύμφωνα με το «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21^{ου} αιώνα)

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, Οριζόντια Πράξη» MIS 295450

-Τα ισχύοντα Α.Π. (ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ) των Εικαστικών

2. Η διδασκαλία των μαθημάτων Αισθητικής Αγωγής (Θέατρο-Εικαστικά-Μουσική) στις δομές υποδοχής:

Στις δομές υποδοχής θα φοιτήσουν παιδιά από 7-12 ετών (Δημοτικό) και 12-15 ετών (Γυμνάσιο). Οι τάξεις θα οργανωθούν ηλικιακά ως εξής: 6-8 (αντιστοιχεί σε Α' - Β' Δημοτικού), 8-10 (Γ' - Δ'), 10-12 (Ε-Στ) και 12-15 (Γυμνάσιο).

Στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο η Αισθητική Αγωγή έχει από δύο (2) ώρες διδασκαλίας.

3. Το πρόγραμμα που προτείνεται απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες των μαθητών που φοιτούν στις τάξεις των Δομών Υποδοχής Εκπαίδευσης Προσφύγων .

Διδακτικό μαθησιακό αντικείμενο: Εικαστικά

Γενικός σκοπός των Εικαστικών είναι οι μαθητές να εκφραστούν, να γνωρίσουν και να απολαύσουν τις Εικαστικές Τέχνες, συμμετέχοντας σε ισόρροπες δραστηριότητες δημιουργίας εικαστικών και άλλων έργων.

Η δημιουργική δραστηριότητα βοηθάει όλους τους μαθητές να εκφράσουν τα συναισθήματά τους, τις φοβίες τους, τις σκέψεις τους, τον ψυχικό τους κόσμο, να δώσουν εικόνα στη σιωπή.

Αναπτύσσει την κριτική σκέψη και προσφέρει τη δυνατότητα προσαρμογής και αντιμετώπισης των συνεχών αλλαγών όπως κοινωνικών, πολιτικών, πολιτισμικών κ.ά.

Οι τέχνες είναι ένας σιωπηλός και ασφαλής δημιουργικός τρόπος έκφρασης και αντιμετώπισης της πραγματικότητας.

Οι εκπαιδευτικοί των Εικαστικών, προτείνεται να διαφοροποιούν τις παιδαγωγικές τους μεθόδους ανάλογα με το μαθητικό κοινό, τις συναισθηματικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις. Προτείνεται να προσαρμόζουν, να αναπτύσσουν, να συνδυάζουν τη διδακτέα ύλη, να εμβαθύνουν και να επιλέγουν ανάλογα με το χρόνο που διαθέτουν και τις ιδιαιτερότητες και τις διαφοροποιήσεις του μαθητικού δυναμικού.

Σκοπός είναι οι μαθητές/τριες να μπορούν να δημιουργήσουν, να γνωρίσουν τον εαυτό τους, τους άλλους και το περιβάλλον τους.

Ενώ παράλληλα αποκτούν οικειότητα με την Παγκόσμια Ιστορία της Τέχνης και τον Πολιτισμό.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το προτεινόμενο πρόγραμμα ως βοηθητικό οδηγό και να το προσαρμόσουν στο μάθημά τους.

Το πρόγραμμα είναι δομημένο σε έξι άξονες:

1. «Απλά υλικά, μέσα, τεχνικές»,
2. «Μορφικά Στοιχεία»,
3. «Θέμα»,
4. «Ιστορία Τέχνης – καλλιτέχνες»,
5. «Εισαγωγή στις αισθητικές αξίες».

Διδακτικό μαθησιακό αντικείμενο: Εικαστικά

-Οι προτεινόμενες δραστηριότητες δεν απαιτούν προσέγγιση με παρατακτική διάταξη, αλλά έχουν ενδεικτικό χαρακτήρα και παρέχουν στον εκπαιδευτικό δυνατότητα επιλογής. Άλλωστε, πρόκειται για ένα πρόγραμμα δομημένο σε άξονες βασικών εργαλείων για την προσέγγιση των Εικαστικών, άρα δεν υπάρχει κάποια δέσμευση ως προς τη σειρά προσέγγισης των θεμάτων.

-Στις Δ.Υ.Ε.Π. προβλέπεται η Αισθητική Αγωγή να έχει από δύο (2) ώρες διδασκαλίας, τόσο στο Δημοτικό όσο και στο Γυμνάσιο. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το κάθε θέμα δεν εξαντλείται

απαραίτητα σε μία διδακτική ώρα. Ο εκπαιδευτικός θα κρίνει ανάλογα με τις ανάγκες της ομάδας του πόσο χρόνο θα αφιερώσει στην κάθε δραστηριότητα.

-Το προτεινόμενο Πρόγραμμα δεν είναι δεσμευτικό ως προς τη διδακτέα ύλη και αφορά τους μαθητές όλων των βαθμίδων που φοιτούν στις Δ.Υ.Ε.Π.

Γενικοί διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να δημιουργούν δικά τους πρωτότυπα έργα, δηλ. να εκφράζουν τα συναισθήματα τους, τις σκέψεις τους και τα βιώματα τους και να τα μετασχηματίζουν μέσα από τα Εικαστικά.
- Να δημιουργήσουν έργα με διαφορετικές τεχνολογίες.
- Να μη φοβούνται τον πειραματισμό και την κριτική.
- Να συνεργάζονται για να δημιουργούν έργα που μεταφέρουν μηνύματα που η ομάδα έχει επιλέξει.
- Να συνδέσουν την τέχνη με την κοινωνία και με την πραγματικότητα τους.
- Να γνωρίσουν καλλιτέχνες, να μάθουν για τη ζωή και το έργο τους.
- Να καλλιεργήσουν το στοχασμό, την επινόηση, τη φαντασία, την παρατήρηση.
- Να μάθουν να επεξεργάζονται και να προσδιορίζουν τις ιδέες τους για να τις εκφράσουν οπτικά.
- Να κατανοήσουν τους τρόπους που διαφορετικές πολιτισμικές ομάδες χρησιμοποιούν τις οπτικές ποιότητες για να εκφράσουν τις σκέψεις τους, τις ιδέες τους.
- Να μάθουν να χρησιμοποιούν τα κατάλληλα μέσα για να αποδώσουν μια εκφραστική πρόθεση.
- Να αναπτύσσουν έλεγχο ως προς τα διαφορετικά υλικά.
- Να προσαρμόζουν τις ιδέες τους στα μέσα και το αντίστροφο.
- Να κατανοήσουν τον συμβολισμό στα διαφορετικά μέσα.
- Να μάθουν να αντιλαμβάνονται τις κρυφές και τις φανερές ποιότητες.
- Να επισκεφτούν χώρους τέχνης και πολιτισμού.
- Να γνωρίσουν, διερευνήσουν, συγκρίνουν και να κατανοήσουν τη σημασία της τέχνης στην επικοινωνία ιδεών, αξιών και αντιλήψεων ανάμεσα στους διαφορετικούς πολιτισμούς, αρχαιότερους και νεότερους.

1^{ος} άξονας: «Απλά υλικά, μέσα, τεχνικές»

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Θέμα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
Οι μαθητές να είναι σε θέση να:			
Να χρησιμοποιήσουν απλά υλικά όπως: (Μαρκαδόρο, τέμπρα, ακουαρέλα,	Εκφράζομαι μέσα από τα εικαστικά.	Αφηγούνται την ιστορία τους μέσα από τη ζωγραφική.	Α' – Β' τάξη Δημοτικού http://kids.tate.org.uk/games/street-art/#game

ξυλομπογιές) για να αφηγηθούν μια ιστορία.			
Να μαθαίνουν να χρησιμοποιούν διαφορετικά υλικά	Εκφράζομαι μέσα από διαφορετικά υλικά.	Χρησιμοποιούν φωτογραφίες, χρωματιστά χαρτιά, κείμενα και να τα συνδέουν μεταξύ τους, για να αφηγηθούν μια ιστορία. Παροτρύνονται να ασχοληθούν με ετερόκλιτα αντικείμενα της καθημερινότητάς τους.	http://www.musee-matisse-nice.org/anglais/collect_gouache.html http://www.moma.org/learn/moma_learning/themes/maps-borders-and-networks
Να δοκιμάζουν διαφορετικές τεχνικές.	Εκφράζομαι μέσα από διαφορετικές τεχνικές	Ζωγραφίζουν έργα με διαφορετικές τεχνικές.	https://www.moma.org/learn/moma_learning/themes/landscapes-real-and-imagined
Σύνδεση με τον Η/Υ και το διαδίκτυο.	Διαδίκτυο	Αναζητούν πληροφορίες και ζωγραφίζουν σε επιλεγμένες ιστοσελίδες στο διαδίκτυο.	Διερεύνηση Σε ιστοσελίδες Μουσείων. Tate Moderne, Moma, Louvre, Whitney, Guggenheim, Μουσείο Ακρόπολης, Εθνική Πινακοθήκη κ.ά.
Να πλάθουν και να μορφοποιούν	Πηλό, πλαστελίνη, ζυμάρι	Να πλάθουν ομαδικά ή ατομικά έργα. Κατασκευή κούκλας συνδυασμένη με αφήγηση.	http://collection.whitney.org/object/1533 http://www.moma.org/collection/works/81698?locale=en
2^{ος} άξονας: Μορφικά Στοιχεία			
Να αναγνωρίζουν τα χρώματα στο περιβάλλον και στα	Χρώμα	Παροτρύνονται να παίξουν με τα χρώματα και να	http://www.moma.org/learn/moma_learning/t

έργα τέχνης		δοκιμάσουν ποικίλους τρόπους χρωματισμού.	http://www.moma.org/learn/moma_learning/themes/landscapes-real-and-imagined
Να εκφράζουν τα συναισθήματά τους και να τα αποδίδουν με ποικιλία γραμμών, χρωμάτων, σχημάτων	Εκφράζομαι μέσα από τους γραμμές και τα σχήματα και τα χρώματα.	Εκφράζουν και καταγράφουν την ποικιλία που εμφανίζεται στις γραμμές όπως καμπύλες ευθείες, μονοκονδυλιές, περιγράμματα, κ.ά.	www.moma.org/learn/moma_learning/themes/abstract-expressionism/the-processes-and-materials-of-abstract-expressionist-painting http://kids.tate.org.uk/games/paint/ http://www.moma.org/learn/moma_learning/themes/abstract-expressionism/the-processes-and-materials-of-abstract-expressionist-painting
Να κατανοήσουν τη διαβάθμιση με χρώμα και με μολύβι	αποχρώσεις	Παροτρύνονται να φτιάξουν έργα με αποχρώσεις	http://www.moma.org/learn/moma_learning/themes/abstract-expressionism/the-sublime-and-the-spiritual
3^{ος} άξονας: Θέμα			
Αντλούν θέματα για τη ζωγραφική τους από τη φαντασία τους.	Φαντασία	Αποδίδουν εικαστικά τα όνειρά τους, τις σκέψεις τους, τους φόβους τους.	https://www.moma.org/learn/moma_learning/themes/landscapes-real-and-imagined
Αντλούν θέματα από την Ιστορία της Τέχνης.	Καλλιτέχνες – Κινήματα	Παροτρύνονται να διερευνήσουν, και	http://www.moma.org/learn/moma_learning/a

		να ασχοληθούν με διαφορετικούς καλλιτέχνες αλλά και με καλλιτεχνικά κινήματα	rtists
Παρατηρούν το φυσικό αλλά και το τεχνητό – αστικό περιβάλλον και τα αποδίδουν με σχήματα.	Αρχιτεκτονική		https://uk.pinterest.com/tategallery/brick-by-brick-architectural-close-ups/ http://www.theacropolismuseum.gr/el/content/ta-mnimeia-tis-akropolis
Αντλούν θέματα από την καθημερινότητα τους, από το περιβάλλον τους, από την πολιτική, από την ειδησεογραφία, από φωτογραφίες, κ. ά		Παροτρύνονται να εκφραστούν μέσα από ομαδικές δραστηριότητες	https://www.moma.org/learn/moma_learning/themes/migration-and-movement
Αντλούν θέματα από σχολικές δραστηριότητες.			
Συλλέγουν φωτογραφίες, από περιοδικά, εφημερίδες, κ.ά	Επιλέγουν θέματα από την επικαιρότητα	Κολάζ	https://www.moma.org/learn/moma_learning/themes/photography
Αντλούν θέματα από την Ιστορία			http://www.theacropolismuseum.gr/el/content/milontas-me-ta-arhaia-toy-moyseioy http://www.museoreinsofia.es/en/collection/artwork/guernica
Αντλούν θέματα από άλλους πολιτισμούς. Συνδυάζουν την εικόνα με το γραπτό λόγο.	Ιστορίες, παραμύθια	Με αφορμή μια ιστορία, ένα ποίημα δημιουργούν έργα, (Κόμικς, ζωγραφιές, αφηγήσεις, βίντεο,	Εποπτικό υλικό Μουσείο Μπενάκη. http://cartelfr.louvre.fr/

		κ.ά.)	cartelfr/visite?srv=car_not_frame&idNotice=22746&langue=fr
Ιστορία της τέχνης μέσα από θέματα. (θεματική προσέγγιση) π.χ. το πορτραίτο, η νεκρή φύση, το τοπίο.		Παρατήρηση του οικείου περιβάλλοντος	http://whitney.org/Education/ForTeachers/Activities?&activity_id=10
4^{ος} άξονας: «Ιστορία Τέχνης – καλλιτέχνες»			
Σταδιακά κατανοούν τις διαφορετικές μορφές τέχνης, αλλά και τους διαφορετικούς πολιτισμούς.	Έργα Τέχνης και καλλιτέχνες	Παρουσιάζουν έργα τέχνης από τον πολιτισμό τους και τα συγκρίνουν με τους άλλους πολιτισμούς.	Σύνδεση με το Διαδίκτυο, επίσκεψη σε ιστοσελίδες μουσείων.
Κατηγοριοποιούν τα έργα ανάλογα με την εποχή και τη μορφή τους.	Π.χ. Βυζαντινή τέχνη, Αναγέννηση, Μεσαιωνική τέχνη, Σύγχρονη τέχνη	Με αφορμή ένα καλλιτέχνη ή ένα καλλιτεχνικό κίνημα, δημιουργούν εικαστικά έργα.	Σύνδεση με το Διαδίκτυο, επίσκεψη σε ιστοσελίδες μουσείων.
Με αφορμή έναν καλλιτέχνη		Αλέξης Ακριθάκης, Θεόφιλος, Miro, Kandinsky κ.ά.	
5^{ος} άξονας: «Εισαγωγή στις αισθητικές αξίες»			
Εκφράζουν τη γνώμη τους, τις σκέψεις τους για τα έργα τα δικά τους και των συμμαθητών τους μέσα στην τάξη.		Σχολιάζουν, κρίνουν, ενθαρρύνονται να παρατηρήσουν.	Σύνδεση με το Διαδίκτυο, επίσκεψη σε ιστοσελίδες μουσείων.
Αναγνωρίζουν ότι ένα έργο τέχνης μπορεί να έχει δημιουργηθεί για διαφορετικούς λόγους.		Παρουσιάζουν έργα τα οποία είναι σημαντικά στις ιδιαίτερες πατρίδες τους ή αντικείμενα λατρείας και τα συζητούν στην τάξη.	Σύνδεση με το Διαδίκτυο, επίσκεψη σε ιστοσελίδες μουσείων.
Συζητούν και σχολιάζουν και παρατηρούν έργα τέχνης για τη μορφή, το			Σύνδεση με το Διαδίκτυο, επίσκεψη σε ιστοσελίδες μουσείων.

περιεχόμενο, τα σύμβολα, τα μηνύματα που μεταδίδει.			
---	--	--	--

Οι διδάσκοντες/ουσες να ενημερωθούν ενυπόγραφα.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εσωτ. Διανομή

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Δ/ση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Δ.Ε., Τμ. Α΄
- Δ/ση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Π.Ε., Τμ. Α΄
- Αυτ. Δ/ση Παιδείας, Ομογ., Διαπολ. Εκπ/σης, Ξένων και Μειον. Σχολείων
- Διεύθυνση Θρησκευτικής Εκπ/σης
- Δ/ση Ειδικής Αγωγής και Εκπ/σης